

BOEK BESPREKING

The polar bear

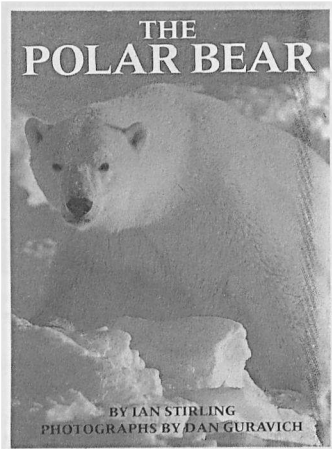
Kosten noch moeite werden gespaard om dit boek over de ijsbeer naar een hoog niveau te verheffen. Hoewel de talrijke kleurfoto's van Dan Guravich veruit de grootste aandacht opeisen, en dit volledig terecht, is ook de informatieve waarde van het boek niet verwaarloosd. Het tekstgedeelte beperkt zich tot de belangrijkste biologische en ecologische feiten van het ijsberenbestaan, waardoor duidelijk op een breed lezerspubliek wordt gemikt. Veel foto's zijn bijzonder spectaculair en werkelijk uniek.

Dirk Criel

Stirling, I. 1990. The polar bear. Hardback, 220 pagina's. Prijs: £ 18,95. Blandford Press/London. Bestellen: Roodveldt Import/Amsterdam.

Hoe onderzoek je grote herbivoren?

Op Nederlands initiatief werd in december 1988 een workshop gehouden over onderzoek aan grote herbivoren in bossen. Onderzoekers uit diverse landen leverden een aantal bijdragen, die door Bruinderink en Van Wieren van het RIN zijn bijeengebracht. Het boek geeft een uitgebreid overzicht van onderzoeksmethoden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen waarnemingen aan de vegetatie en waarnemingen aan de dieren zelf. Aan de vegetatie kan men zaken afleiden als: habitatgebruik, begrazingsdruk en voedselconsumptie. Onderzocht worden vegetatietypen, vegetatie-structuren, vraatsporen, loopsporen en keutels. Door het waarnemen van gezenderde dieren kan men ge-

drag, conditie en voedselkeuze vaststellen.

Door de aard en complexiteit van de diverse onderwerpen en door het gebruik van de Engelse taal is dit boek voor niet-ingewijden moeilijk toegankelijk. Voor onderzoekers, natuurbeheerders en geïnteresseerden in grof wild biedt het echter een schat aan mogelijkheden voor waarneming en onderzoek.

Piet van der Reest

Bruinderink, G.W.T.A., & S.E. van Wieren (eds.), 1990. Methods for the study of large mammals in forest ecosystems. Research Institute for Nature Management, Arnhem. Het boek, 113 bladzijden, omvat 13 artikelen en is uitgegeven door het RIN in Arnhem.

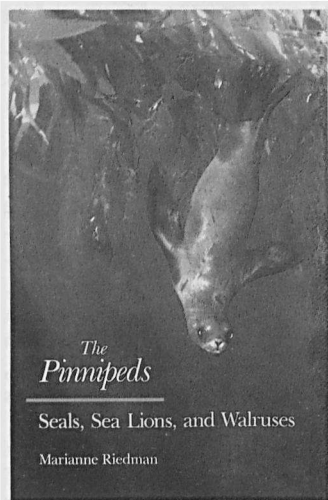
Robben en walrussen

Het onderzoek van Dr. Marianne Riedman heeft zich in het verleden voornamelijk op zeeolifanten en zeeotters toegespitst. Veel van de ervaring die ze tijdens haar jarenlange onderzoek met zeeroofdieren heeft opgedaan, werd in dit boek verwerkt en aangevuld met gegevens uit recent onder-

zoek van andere mariene biologen. De auteur geeft zelf toe ruim aandacht te besteden aan de noordelijke zeeolifant, maar dit belet niet dat in dit boek boeiende en actuele informatie terug te vinden is over driehonderdertig zeeroofdieren. Dit resulteert in een veelzijdig overzicht van gedrag, voortplanting, ecologie en aanpassingsvermogen. Het is geen allesomvattend werk, dat ingaat op de kleinste details van hun biologie, maar wel een begrijpelijke en complete inleiding op deze zoogdierfamilie.

Dirk Criel

Riedman, M., 1990. The Pinnipeds. Seals, Sea Lions, and Walruses. Hardback. Geïllustreerd 439 pagina's. Prijs: \$ 32. University of California Press/Berkeley (VS).

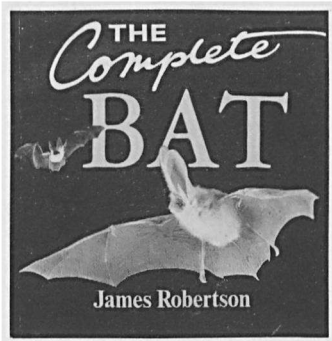
L'ours brun dans les alpes francaises

Tegenwoordig leven in Frankrijk nog een vijftiental bruine beren. Rond 1940 is de beer uit de Alpen verdwenen. Dit boek schetst het uitstervingsproces

aan de hand van kaarten- en feitenmateriaal. Daarnaast wordt ingegaan op de achtergronden van de achteruitgang. Dit boek is vooral bestemd voor geïnteresseerden die hun kennis van de bruine beer willen uitbreiden.

Dirk Criel

Erome, G., 1989. L'Ours brun dans les Alpes françaises. Historique de sa disparition. Paperback, 120 pagina's. Prijs: 121 FF. Centre Ornithologique Rhône-Alpes, 401A Université Lyon I, 43, Bd du 11 Novembre 1918, F-69622 Villeurbanne.

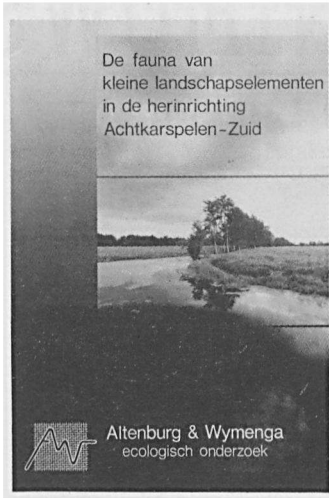
The complete bat

We worden overstelpt met boeken over vleermuizen, maar wat we hier te zien krijgen, vormt toch wel een buitenbeentje. James Robertson is werkelijk gebeten door de vleermuisstudie en weet zijn enthousiasme op een humoristische en tegelijk aangrijpende wijze aan de lezer over te brengen. Het boek zit boordevol anekdotes en cynische opmerkingen. Ondanks alle hilariteit blijft het zijn informatieve waarde behouden en de kritische noten zijn niet vanuit de lucht. Robertson bewijst dat wetenschappelijke informatie niet altijd op een droge manier aan de lezer hoeft te worden gepresenteerd. Een ware verfrissing voor wie het lachen nog niet verleerd is.

Dirk Criel

Robertson, J. 1990. The complete bat. Paperback, 165 pagina's. Prijs: £ 8,99. Chatto & Windus/London. Bestellen: Grantham Book Services/Grantham.

Fauna kleine landschapselementen Achtkarspelen

In het kader van een ruilverkaveling in het Friese Achtkarspelen zijn door het ecologisch bureau Altenburg & Wymenga naast vogels en amfibieën ook muizen en vleermuizen geïnventariseerd. In het rapport wordt onder meer aandacht geschonken aan de betekenis van de structuur van heggen, singels en moerasjes in het landschap. De aanwezigheid van een struiklaag in een houtsingel is belangrijk voor rosse woelmuis en huisspitsmuis.

De auteurs merken op dat niet de landschapsstructuur van landschapselementen zelf bepalend is voor de muizenfauna.

Voor de vleermuisfauna wordt opgemerkt dat een geringe ouderdom van de singels en een open structuur ongunstig is voor de boombewonende vleermuizen. Huisvesting vormt een beperkende factor.

Heel aardig aan deze inventarisatie is de landschapsecologische analyse. De resultaten van de inventarisatie leveren aanknopingspunten op voor de op handen zijnde herinrichting. Eens te meer wordt aangetoond dat ouderdom en structuur van houtsingels (en houtwallen)

voor de fauna van groot belang zijn.

Hoewel de onderzoeksgegevens kwantitatief en kwalitatief zeer beperkt zijn bieden ze toch enig zicht op de rol van landschapselementen voor de fauna. Dit pleit voor een verdere verdieping en toepassing van dit type van onderzoek in landinrichtingsprojecten.

Piet van der Reest

Altenburg, W., H. Hazelhorst & E. Wymenga, 1990. De fauna van kleine landschapselementen in de herinrichting Achtkarspelen-Zuid. Inventarisatie rapport van 96 bladzijden door Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden.

Winterinventarisatie in Midden Vlaanderen

De Vleermuizenwerkgroep is in Vlaanderen één van de actiefste zoogdierverenigingen. Over het gehele gewest zijn verschillende groepen werkzaam die vooral op het gebied van tellingen en de inrichting van winterverblijfplaatsen voor vleermuizen hun sporen verdienen. De vleermuizenwerkgroep afdeling Midden West-Vlaanderen publiceerde onlangs de resultaten van hun tienjarig onderzoek. Het verschaft slechts een summier inzicht in hun activiteiten, ook al zijn hierin de resultaten van hun tellingen per regio opgenomen. We missen de verwerking van de ruwe gegevens tot een toegankelijk geheel, dat inzicht verschaft in de evolutie van de populaties. Dit onderdeel blijft namelijk beperkt tot louter grafieken met weinig informatieve waarde voor de leek, waardoor slechts een droog document overblijft.

Dirk Criel

Duyck, J., I. Duyck & P. Voet, 1990. '80-'90: 10 jaar winterinventarisatie in Midden West-Vlaanderen. Paperback 52 pagina's. Prijs: 230 bfr. (f 17). Bestellen: rekeningnummer: 979-3677705-52; Paul Voet, Knesselarestraat 188, 8330 Oedelem.